

Више пута ми је, нарочито на Политици, замерано како се бавим само „апстракцијама“ и високопарним политичким темама, а не „стварним животом“. Не мислим да је то сасвим тако, поготово што се, чак и када се њоме не бавимо, „висока политика“ итекако обија о главу „малог човека“, то јест, она се бави нама, обраћали ми на то пажњу, или не.

Изузмено ли косовску и НАТО тематику, најчешћа мета мојих колумни последњих година био је наш „европски пут“. Тај пут је, по мом мишљењу, у овом тренутку лош и безперспективан – али моја поента је да ми чак ни њиме не идемо посвећено, искрено и ваљано. Да бих то образложио, навешћу неколико невезаних, наизглед ситних, али, верујем, индикативних примера.

Пример 1. Знам неке фанатичне српске еврофиле који су зарад европске будућности спремни да се одрекну свега – од Косова до ћирилице, нације и идентитета – али нипошто не и пушења. Ни пре ни после усвајања „европског“ закона о пушењу на јавним местима њима не пада на памет да се одрекну својеврсног терора који балкански пушачи, независно од политичког, верског и националног опредељења сматрају неком врстом свог стеченог „природног права“.

Непушач сам и дим ми објективно смета. Али, опет, ипак не мислим да нам треба онако драстичан закон о забрани пушења. (Додуше, на крају је нешто ублажен у односу на најтврђа ЕУ решења.) Довољно је било оставити и јасно раздвојити простор и за једне и за друге, а остало би већ учинио закон понуде и потражње и интереси власника кафана и ресторана. Овако је све остало исто, ако не још и горе. Имамо један релативно (пре)строг европски закон, који се не поштује и који само индиректно поткрепљује одомаћену тезу да закони постоје само зато да би се кршили и тражиле „рупе“ у њима.

Пример 2. Ивица Дачић је по готово свим акетама у последње време проглашаван за најбољег, или, ако вам је тако лакше, уз Љајића, најмање лошег министра у актуелној

влади. Познајем човека, али никада нисам стигао да га питам – а и да јесам, вероватно би помислио да сам луд – да га питам како је могуће да буквално годинама, сваког пролећа-лета, централна београдска улица (Српских владара, Краља Милана) од Теразија до Славије, у вечерњим сатима постаје полигон за променаду обесних мотораша који уз заглашујућу буку и у највећој брзини, често и на једном точку, јуре, тркају се и позирају, бахато кршећи јавни ред и уз пут угрожавајући живот себи и другима. Једна једина патрола на лицу места, или, евентуално две, уз адекватне пратеће казне и проблем би био решен. Али се то годинама не дешава и шиканирање пролазника у центру града траје непрестано. Људи су се у почетку згражавали, гласно негодовали, освртали и питали шта ради полиција... Али у последње време примећујем као да су се већ навикли и некако оуглали – као што полако али сигурно оуглавамо на скоро све што нам се лично и колективно догађа. Плус што, ако ствар са јавним редом и законом тако стоји у срцу Београда, могу само да замислим шта се све збива и како ли држава (не)функционише у оним деловима кроз које свакодневно не пролазе новинари и амбасадори, а политичари навраћају само у време предизборне кампање.

Пример 3. Такође Београд, центар. Улица Дечанска (Моше Пијаде), уско грло између Дома омладине и Трга Николе Пашића. Увек велика гужва, у шпицевима готово несносна. Е, у тој улици, усред бела дана и подневног шпица (укључујући и петак поподне) годинама гледам како се заглављује камион „Градске чистоће“ и празни околне контејнере. А никада га на том месту нисам затекао увече, или ноћу.

Одмах да се разумемо, уз неколико светлих изузетака саобраћајне гужве постоје у мање-више свим метрополама. (Ко хоће мир нека се пресели у Жагубицу, јужни Банат или источносрбијанске варошице, па нек ужива.) Не мислим, дакле, да је гужва у милионском граду само по себи нешто скандалозно. Али не могу да верујем да се годинама нико није сетио да пражњење контејнера у и иначе презакрченом центру пребаци у ноћну смену. И да ли треба да нам долази Европска унија или не знам ко да би се проблем уочио и мало променио распоред ђубретарске јединице?

Пример 4. Опет Београд. Пре коју годину су, уз свечану помпу, пригодне тв извештаје и присуство градских великодостојника, пуштени у погон компликовани и по свему судећи врло скупи лифтови/дизалице за инвалиде, како би ови могли да користе подземне пролазе у центру. Лифтови су радили само тада (на телевизији) и после уредно „запаковани“. Пролазим туда сваки дан по десетак пута и никада нисам видео никога ко их је користио, а питање је да ли су уопште и у функцији.

Пример 5. У складу са новим временом и „европским токовима“ јесте и повећана брига

за заштиту и права животиња. На страну што мислим да у томе има претеривања, али, у принципу, љубав према животињама је лепа ствар. Разуме се, као и у свему другом, и ту има искрених љубитеља и посвећеника, али и ситних профитера и лажних душебрижника који су спремни чак и да обогатују животиње да би поводом тога организовали кампање и дизали медијску халабуку. Тако је случај осакаћене „керуше Миле“ својевремено данима заокупљао пажњу јавности, неупоредиво више од убогаљених радника и упропаштених фабрика широм Србије. Али, добро, радничка класа је „аут“, кућни љубимци су „ин“. То је светски тренд. Ми „хоћемо да живимо као сав нормалан свет!“ Хмм. Али у том „нормалном“ свету – на страну што га не треба превише идеализовати – уз права иду и обавезе и одговорност. А питам се колико вас је видело да овдашњи кучкари и керовође по парку и улици скупљају фекалије за својим љубимцима?

Вероватно се нађе понеко (лично, знам само за Сару, ћерку једне моје пријатељице), али то је апсолутна и убедљива мањина. А по закону су обавезни да то чине. И по Паризу, Лондону и другим европским градовима можете на сваком углу видети савесне власнике са лопатицама и кесама за измет. О обавезним повоцима и корпама да и не говоримо.

Сигуран сам да свако од читалаца може навести барем неколико сличних или много горих примера из свог искуства и окружења. Ја сам овај пут намерно узимао оне „ситне“ и безазлене, да острашћеност и поларизација око великих тема не би замаглила суштину. Наиме, наша актуелна невоља, по мом мишљењу, јесте то што смо „изгубили корак“ и упали у неповољан историјски ритам, који се, поред осталог, манифестује и у погубној, закаснелој јурњави за светим гралом „евро-интеграција“ у тренутку када се овај све више испоставља као фатоморгана. Али лењост, површност, јавашлук, завист, лицемерје и тромост мисли и духа јесу и остају највеће зло и наша друштвена несрећа без обзира којим путем идемо. И то зло ће бити још трагичније и скупље ако, којим чудом, једнога дана поново кренемо у добром смеру. Хоћу рећи – нема тог пута, ни на истоку ни на западу, којим се можемо спасити уколико сви поштено не засучемо рукаве, у буквалном и у преносном смислу.

Зато, господо „европејци“, „патриоте“, „десни“, „леви“ и остали, хајде да, за почетак, мало средимо своје собе, улице, дворишта и институције. И да, за почетак, редовно чистимо за собом.